29. 1. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Uznávám, že …

Nepřeceníme zřejmě právní povědomí věřitelů a dlužníků. Alespoň tedy těch pohybujících se v podnikatelských vodách, budeme-li předpokládat, že vědí, že uznání dluhu je věc dobrá pro věřitele a poněkud problematická pro dlužníka. Pojďme se tedy na to uznání dluhu blíže podívat. Pro zjednodušení zůstaňme mezi podnikateli.

Rödl & Partner

Základním přínosem uznání dluhu pro věřitele je zásada, že uzná-li někdo písemně svůj určitý závazek, má se za to, že v uznaném rozsahu tento závazek v době uznání trvá. Platí to dokonce i v případě, že pohledávka je v době uznání promlčena. Má-li tedy věřitel k dispozici uznání dluhu (nepřehlédněte, že zákon vyžaduje písemnou formu), vyráží tím protistraně z ruky oblíbený trumf v podobě pasivního, ale někdy pohříchu efektivního postupu, který se dá shrnout slovy „nesjednal jsem, nepřevzal jsem, neznám, dokaž“. Právě to poslední „dokaž“ se totiž v takovém případě obrací proti dlužníkovi. Ohledně uznaného dluhu je na dlužníkovi, aby prokázal, že nesjednal, nepřevzal atd. Věřiteli se taková uznaná pohledávka relativně snáz vymáhá. S důkazy o neexistenci závazku musí totiž přijít dlužník.

Mezi podnikateli sice nemusí zaznít přímo formulka obsažená v názvu tohoto článku, vůle uznat závazek však musí z písemného prohlášení jednoznačně vyplývat. Vždy bude zapotřebí přihlížet ke konkrétním okolnostem případu. Nejvyšší soud v minulosti například dospěl k závěru, že tzv. odsouhlasení salda pohledávek a závazků nepředstavuje bez dalšího uznání dluhu[1]. Neuspěl ani věřitel, který, přiznejme, že vcelku logicky, argumentoval, že dlužník uznal svůj závazek už tím, že ho učinil předmětem započtení proti své pohledávce vůči věřiteli[2].

Zmínili jsme, že uznání dluhu musí být provedeno písemně. Obchodní zákoník však zná i některé situace, kdy se dluh má za uznaný, i když věřitel žádným dlužníkovým písemným uznáním dluhu nedisponuje. Jak je to možné?

Za uznání zbytku nepromlčeného závazku se považuje i to, když dlužník svůj závazek plní částečně. Pokud tedy kupující kupní cenu částečně uhradí a nevznese přitom námitky ohledně nedodání zboží či kvality, množství či ceny dodaného zboží, uzná tím, že je věřiteli dlužen i zbývající část kupní ceny.[3] Jak významný je to nástroj pro věřitele netřeba asi zdůrazňovat. Podobné následky má i placení úroků, které se považuje za uznání jistiny, k níž se úroky vztahují.

Uznání závazku má pro věřitele kromě přechodu důkazního břemene ohledně existence dluhu ještě jeden významný přínos: Uznáním dluhu, ať již v podobě písemného prohlášení, úhradou části závazku či úhradou úroků, začíná běžet nová čtyřletá promlčecí doba. To je jistě další z argumentů, proč si věřitel uznání dluhu v praxi často cení natolik, že je ochoten s případnou žalobou ještě nějakou dobu posečkat.

Uznávám, že to ani s uznáním dluhu nemusí být tedy úplně jednoduché.

Mgr. Václav Vlk,
Advokát/Associate Partner

Rödl & Partner, v.o.s.

Platnéřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz

---
[1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.07.2007, sp. zn. 32 Odo 1248/2005.
[2] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.07.2009, sp. zn. 23 Cdo 3549/2007
[3] Městský soud v Brně v rozsudku ze dne 07.03.2000, sp. zn. 18 C 61/96

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva